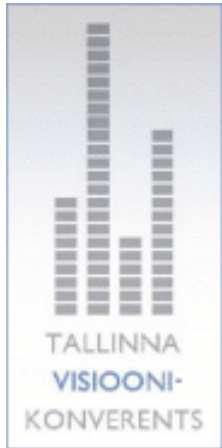

Tallinnast rahvusvahelises kontekstis

Raivo VARE

Tallinna Visioonikonverents 19.09.2005

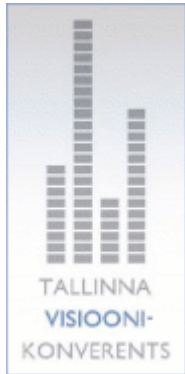

Erilised tänud

Erilised tänud Erik **Tergile** ja Harri **Raagmale**, kelle materjalidest on järgneva esitluse jaoks leitud suurt tuge ja juhatust

Tänu Tallinna Visioonikonverentsi korraldajatele esinemiskutse eest

Tänu inspireerivale teemale, mis eeldab enam teoreetilisi teadmisi, kuid pakub paljudele, s.h mulle, huvi ja tegutsemisrõõmu ka nendeta

Peamine mure

Tänased otsused nuheldakse homme meie laste kaela

- Visiooni puudumine tänases Eestis tervikuna ja s.h. Tallinnas
- Tallinna areng on üleüpolitiseeritud, kuid puudub järjepidevus, mis põhineks jagatud nägemusel, mis on vaba poliitilisest konjunktuurist ning mida realiseeritaks üldjoontes katkematult
- Loodetavasti taolised koondüritused koos pidevate töövormidega aitavad üle vähemalt Tallinna osas Eesti tüüphädast – elamisest vaid tänases päevas

Piirajad ja eeldused

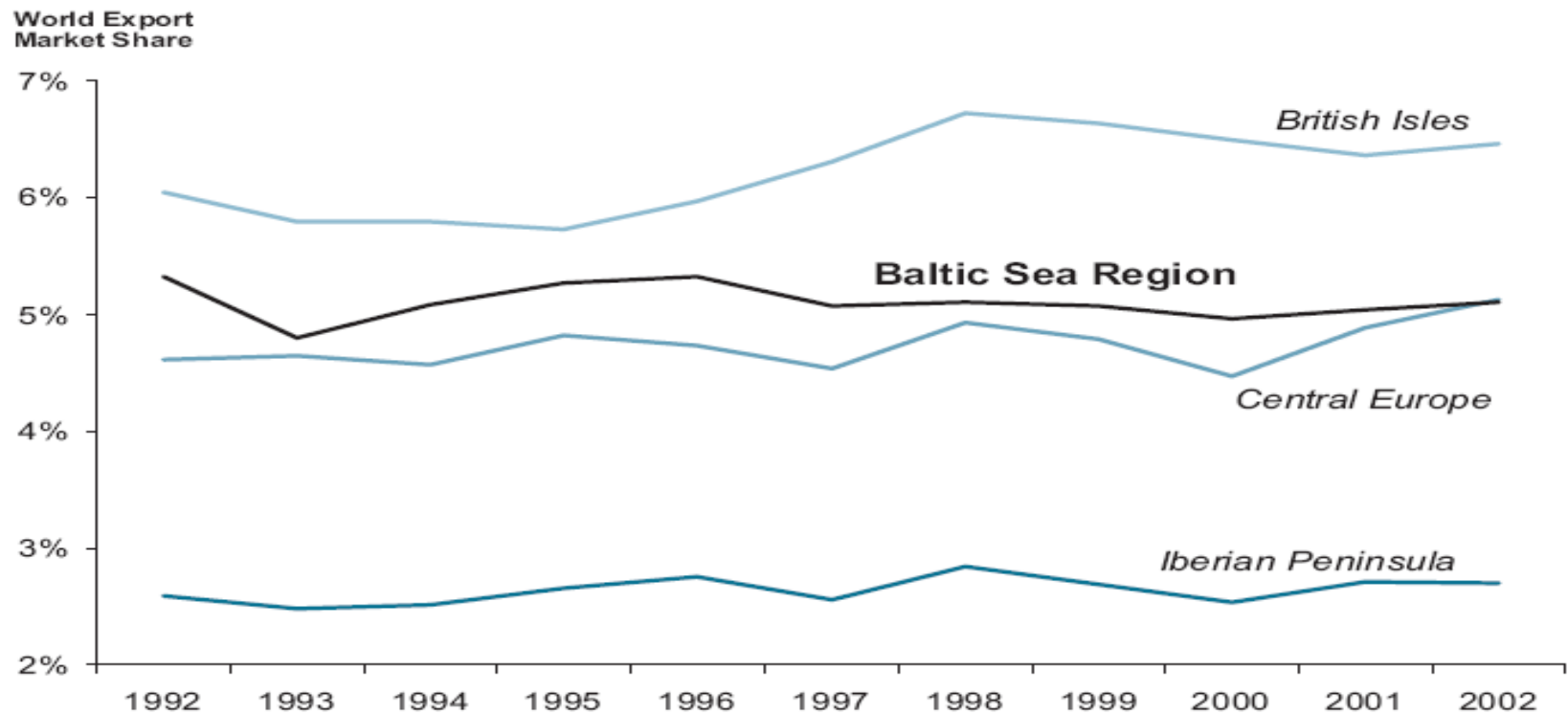
Ressursinappus: RAHA ON ALATI VÄHE => TULEB TEHA VALIKUID JA NEILE KONTSENTEERUDA!

- Selleks on vajalik analüüsiv arusaamine tegelikkusest -> tark on kaasata tarku, jälgida trende ja suundumisi ning õppida teistelt
- Me ei ole siin maailmas üksi ja ei mäara selle arengut, vaid peame sellega kohanema ja oma võimalusi parimal võimalikul moel ära kasutama
- Edasi ei vii vastandumine, nt. Tallinn vs. ülejäänud Eesti, vaid koostöö, mis arvestab objektiivselt otstarbekaimat tööjaotust
- Igasuguste koosluste asendi määratleb nende roll üldises tööjaotuses

Läänemere regioon rahvusvahelises tööjaotuses

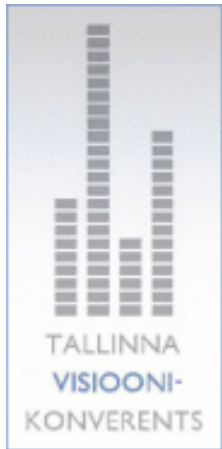
World export market shares, selected European regions

Source: WTO (2004), author's analysis.

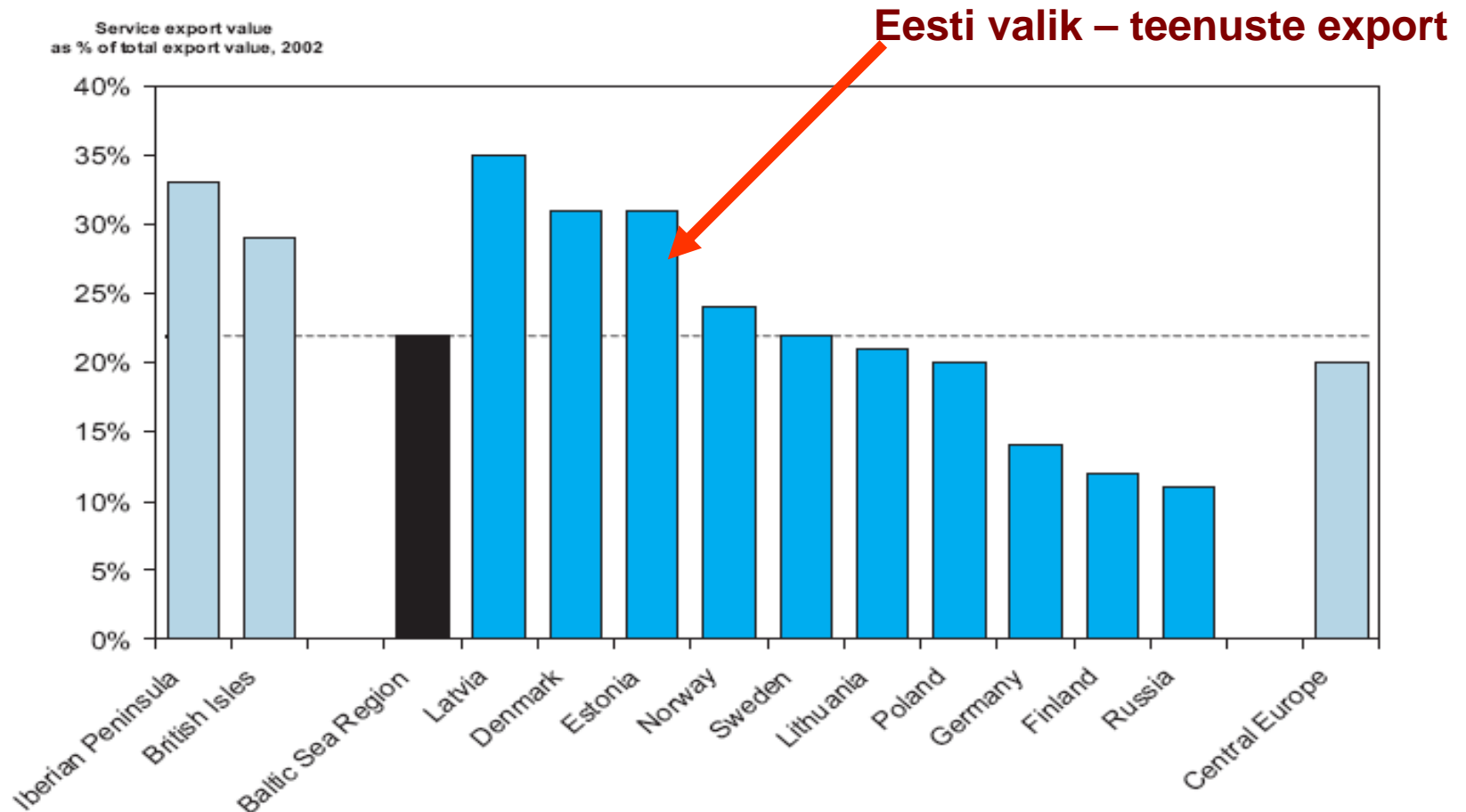
STATE OF THE REGION REPORT 2004: An Assessment of Competitiveness in the Baltic Sea Region.

Prepared for VINNOVA and the Baltic Development Forum (BDF) by Dr. Christian Ketels* and Professor Örjan Sölvell

Eesti valik → teenindav majandus

Service share of total exports, selected European countries and regions

STATE OF THE REGION REPORT 2004: An Assessment of Competitiveness in the Baltic Sea Region.

Prepared for VINNOVA and the Baltic Development Forum (BDF) by Dr. Christian Ketels* and Professor Örjan Sölvell

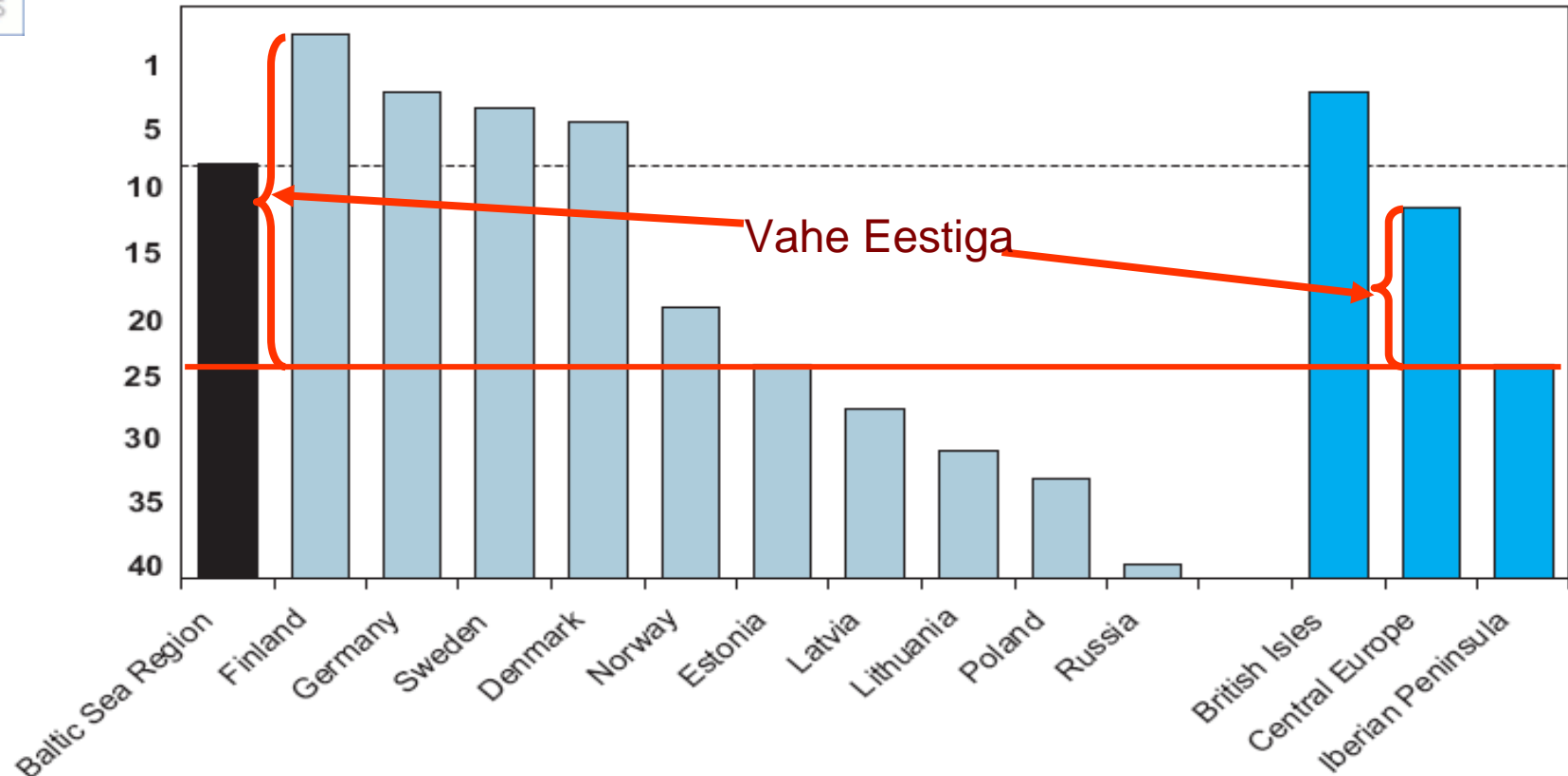
Source: WTO (2004), author's analysis.

Innovatsioon on edu alus rahvusvahelises tööjaotuses

Innovative capacity ranking, Selected European regions and sub-regions

Rank on Innovation
Capacity Index, 2003

Source: Michael E. Porter/Scott Stern (2003), author's calculations

STATE OF THE REGION REPORT 2004: An Assessment of Competitiveness in the Baltic Sea Region. Prepared for VINNOVA and the Baltic Development Forum (BDF) by Dr. Christian Ketels* and Professor Örjan Sölvell

4.04.2014

Tallinnast rahvusvahelises kontekstis Raivo VARE

Meie heaolu pole veel see...

Decomposition of prosperity drivers across Baltic Sea sub-regions

	Nordic countries	Germany	Poland	Baltic countries	Russia
Labor Productivity	++	++	--	---	---
Employee per capita	=0	-	-	+	+
Hours worked per Employee	-	-	+	+	+
Domestic Purchasing Power	-	-	++	+++	++
Prosperity (% of Region)	15%	15%	52%	53%	37%

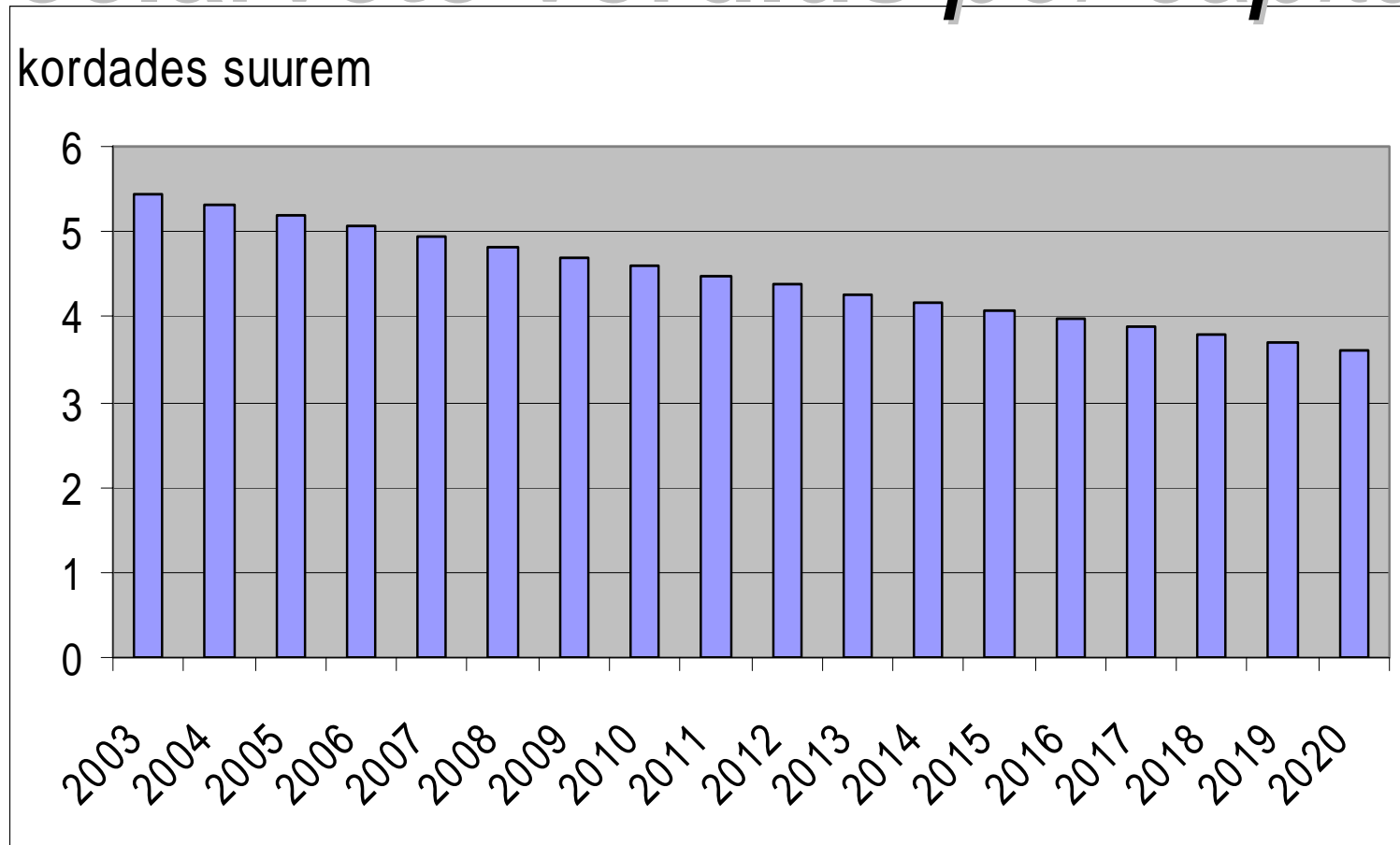
NB!

Note: +++ for >150% above Baltic Sea Region average, ++ for 50% for > average; for < average, - for < 30%, --- for < 50%
Source: Groningen Growth and Development Centre and The Conference Board (2004), national statistics (2004), authors' calculations

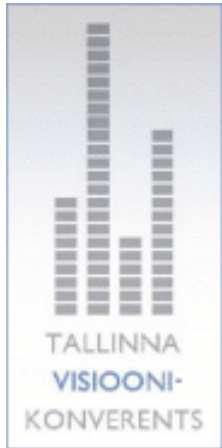

Tallinna ja Helsingi eelarvete võrdlus *per capita*

Eeldusena kasv Tallinnal 5,3% aastas, Helsingil 2,8%

Allikas: E.Terk Foresight and regional development – case Tallinn

Tallinn vs. ülejäänud Eesti

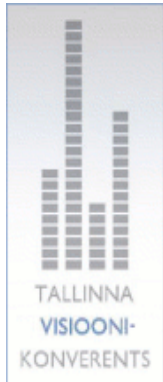
Võimalikud versioonid:

- **Vastandumine, Tallinn kui Eesti ressursi kuritarvitaja** -> tänapäeval viljatu, sest ressurss on osa laiemast kontekstist, mis haarab kõiki ja on rahvusvaheline (edaspidi trendide juures)
- **Tallinn kui (mere)värav** -> alati ajaloos olnud ja jätkuvalt on geograafilistel-tehnilistel põhjustel (vt. infrastruktuuri konfiguratsiooni järgmist slaidi)
- **Tallinn kui Eesti arengu mootor**, sest on kontsentraat meie vähesest ressursist ja omab parimaid eeldusi väravana ja keskusena

Tallinn – vampiir?

- Traditsiooniline vaatepunkt – Tallinn “rasvub” ülejäänud Eesti arvelt, kontsentreerides endasse parima nii inimeste, infrastruktuuri kui materiaalsete vahendite näol
- Oletagem, et Tallinnat poleks, mismoodi siis suheks üliväikese ressursiga Eesti tänapäeva maailmaga? => ilmselt on Tallinnal oma koht ja see pole juhuslik
- Mis on Tallinn majanduskeskusena? Tallinna tagamaa – aglomeratsioon, 40 km?, 90 km? Kogu Eesti?
- Tallinn kogu Eesti ressursi kontsentreerijana on vajalik ja seda tuleb toetada, mitte takistada, mis ei tähenda regionaalpoliitika kogu spektri ahendamise vajalikkust, vaid selle laiendamist erilisel viisil ka pealinnale!

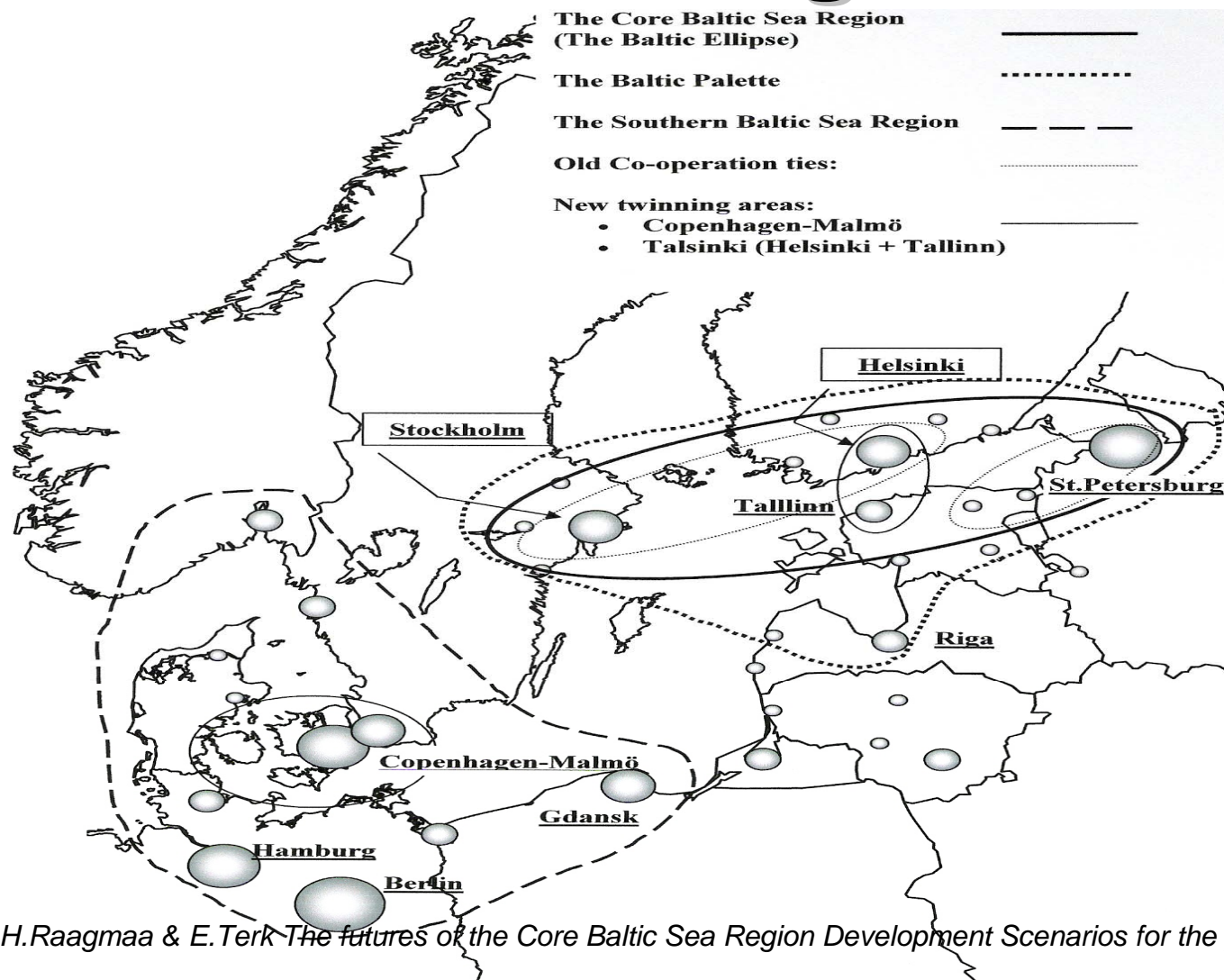

Trendid, mis võivad Tallinna arengut mõjutada

- Rahvusvahelise majandussuhtluse intensiivistumine, majanduse edasine globaliseerumine (ka üle majandusblokkide, s.h. EL-i piiride) – konkurents tiheneb, meie ressursid aga on piiratud
- Transnatsionaalsete korporatsioonide ja nendega seotud võrgustike rolli tugevnemine (ka majandusvaldkondades, mida on varem peetud kohalikeks) -> ka võimalus meelitada nende mingeid organisatsiooni osi siia
- Maailma jagunemine tsentrimajandusteks ja perifeeriamajandusteks tugevneb -> oleme geograafiaga määratud perifeeriasse, eesmärk sellest rollist kõrgemale tõusta? Millega? Pöörates geograafia eeliseks (osalus globaalses distributsioonivõrgustikus) ning ajudega, keda vaja ka juurde meelitada!
- Konkureerima hakkavad omavahel pigem linnad ja paikkonnad/aglomeratsioonid kui riigid (nn. **glokaliseerumise fenomen**) -> **Tallinn ongi osa regionaalkonkurentsis Läänemere regiooni sees ja koosseisus eelkõige**, aga ka teiste regioonide suhtes
- Turvalisuse aktualiseerumine (rahvusvaheline terrorism, haigused jne) -> ainult koostöös võimalik, siin teatud eelised meil Euroopa südame linnade vastu
- Hariduse ja infrastruktuuride osa konkurentsis suureneb -> Tallinn peab olema esirinnas, mis ei vähenda Tartu ja tema Ülikooli rolli akadeemilise keskusena

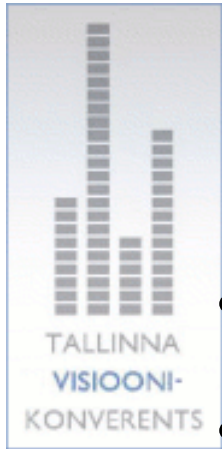
Tuleviku koostöö ja konkurentsiregioonid

Allikas: H.Raagmaa & E.Terk The futures of the Core Baltic Sea Region Development Scenarios for the year 2010

4.04.2014

14

Trendid, mis võivad Tallinna arengut mõjutada

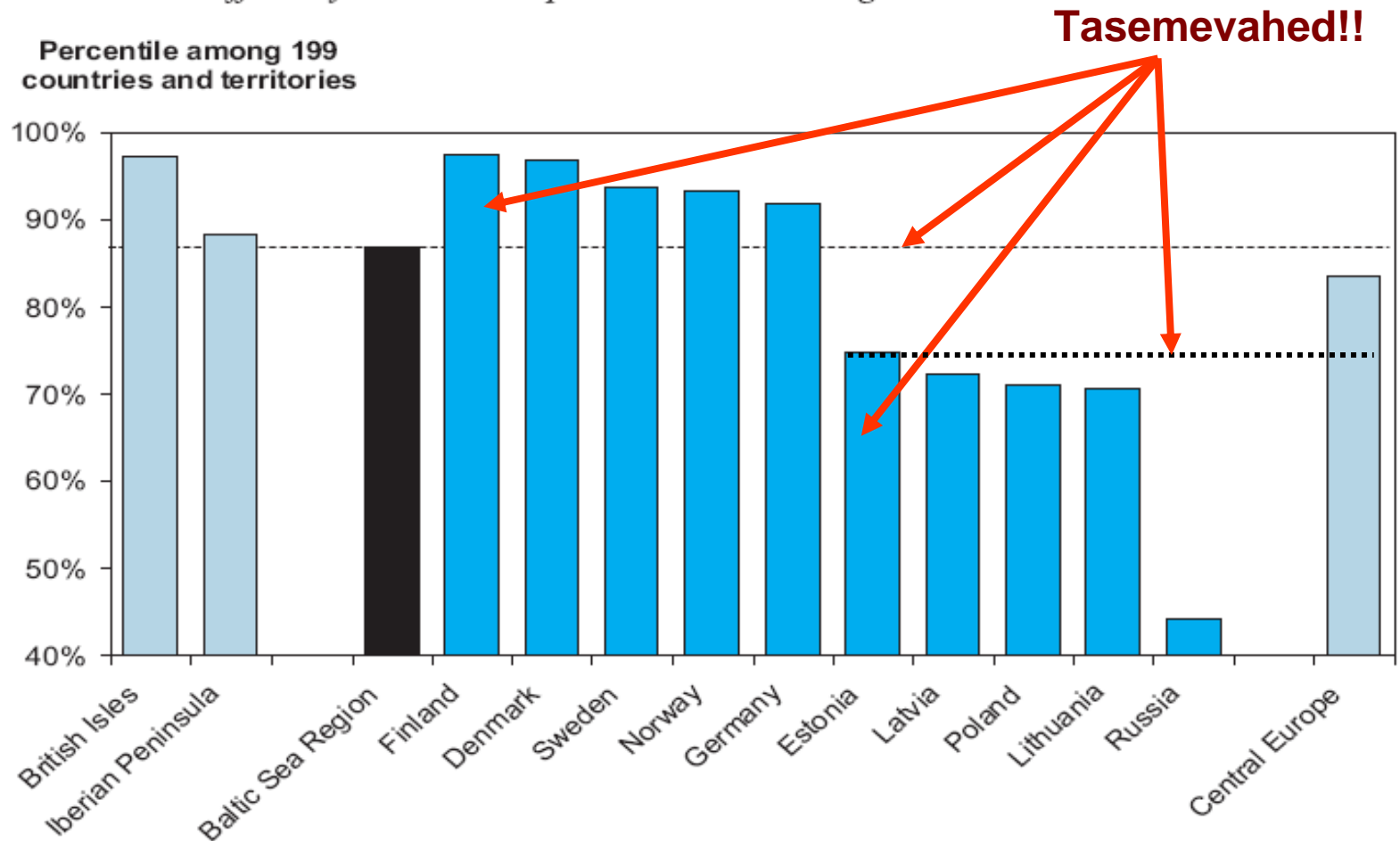
- Linnadevaheliste kooperatsioonisuhete tähtsus suureneb (TALSINKI, Øresund etc.)
- Tugevneb linnade jagunemine "kõrgemaid" funktsioone ja "madalamaid" funktsioone täitvateks
 - > **meie oleme teenuste ekspordis konkurentsivõimelised, tuleb eelisarendada -> transpordivoogude suunamise probleem linnas**
- Haridus, kultuurimajandus, meelelahutustööstus muutuvad linnades soliidse käibe ja tööhõivega linnamajandusharudeks
 - > **neid harusid tuleb targalt soosida, luues atraktiivse keskkonna mitte ainult turistidele, vaid just elanikele ning "rahvusvahelistele töötajatele"**
- IT areng võib viia osa töökohti linnadest, vähemalt kallimatest linnadest ara -> me kalineme, aga kuidas?
 - > **elukeskkonna loomise tähtsus nö. "ajudele"!**
- **Avaliku sektori konkurentsivõimelisus!!**

Avalik sektor on oluline

Public sector efficiency, selected European countries and regions

Percentile among 199 countries and territories

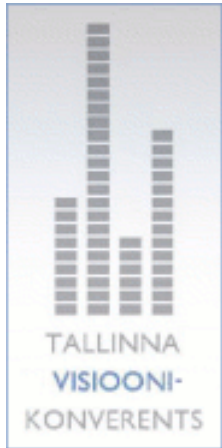

STATE OF THE REGION REPORT 2004: An Assessment of Competitiveness in the Baltic Sea Region. Prepared for VINNOVA and the Baltic Development Forum (BDF) by Dr. Christian Ketels* and Professor Örjan Sölvell

Source: World Bank (2003)

4.04.2014

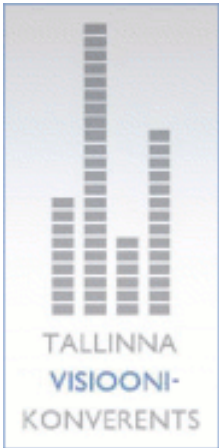
Tallinnast rahvusvahelises kontekstis Raivo VARE

Trendid, mis võivad Tallinna arengut mõjutada

Transpordiühenduste ja transporditehnoloogiate roll linnade arengus tugevneb -> võtmeküsimus, kus **pole vastandamisele ühistranspordi ja autode vahel kohta**, küll aga targale, eelkõige soovitud valikuid toetavale poliitikale, mida tuleb **massiivselt finantseerida**

- tootmise ja teenindamise vahejoon hägustub, otsustavaks saab koht distributsioonisüsteemides -> **Eesti ja Tallinna arendamine distributsioonikeskusena**
- Oht linnade sotsiaalseks ja ruumiliseks segmenteerumiseks ja fragmentiseerumiseks
-> **slummistumise vältimine, eeslinnade ja keskuse ühtepõimimise strateegiate tähtsus, turva-oaaside ideoloogia asendamine üldise turvalisuse tagamise strateegiaga, pikaajaliselt läbimõeldud ja intensiivne ühistranspordi- ja kommunikatsioonide arendamise töö etc.**

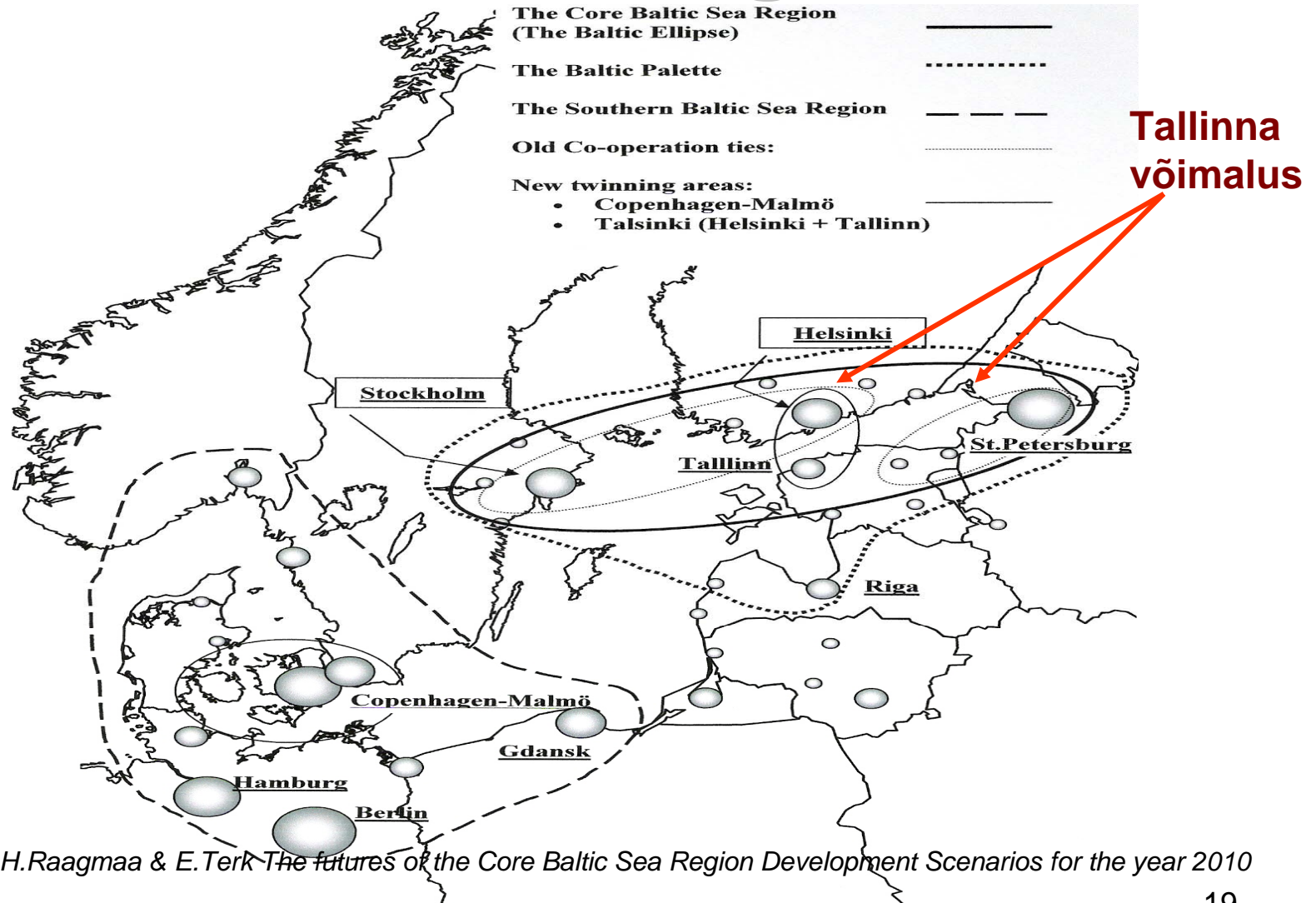
Trendid, mis võivad Tallinna arengut mõjutada:

Regionaalne (Läänemere) tasand

- Läänemere maade domineeriv mõju Eesti ja Tallinna arengule säilib
- EL-i tugifondide rahad peaks võimaldama oluliselt edendada infrastruktuure (eelkõige Tallinna ühendused -> esimene töö teha)
- Tallinna võimalused EL-is mingeid rolle omada ja silma paista suurenevad (kultuuripealinnade aktsioon jm.)
- Eesti konkurentsipositsioon võrreldes Soomega suhteliselt tugevneb (Eesti asub Soome ja EL tuumiku vahel).
- Kõrgendatud nõuded eri süsteemide kvaliteedile (tööohutus, sotsiaalkindlustus jne)
- Kallinemise kiirenemine Skandinaavia naabruses
- Via-Baltica transpordikoridor kui Läänemere idakaldamaade ühishuvi ?
- Taani-Rootsi maismaaühendused kui konkureeriv projekt
- Stockholm, Helsinki, Tallinn, Peterburi "arengurombi" teke. Peterburi on Tallinna šanss
- Tallinn-Helsinki kaksiklinlus e. Tallsinki
- Ülebaltikumiliste firmade ja/või filiaalide teke. Siit ka konkurents Riiga -> Hansapank või Hansabankas?

Tuleviku koostöö ja konkurentsiregioonid

Allikas: H.Raagmaa & E.Terk The futures of the Core Baltic Sea Region Development Scenarios for the year 2010

4.04.2014

19

Täna tähelepanu eest!

raivo@evr.ee